

URBIS 2006

Digitalni album / Broj 16

Beograd April 2006.

Urednik Draško Miletić

Adresa urednika: 11070 Novi Beograd
Bulevar Mihajla Pupina 13
Telefon 011 311 42 32
E-mail: mdrascko@eunet.yu

Tiraž / 80

Izdavači:

Centar za stvaralaštvo mladih
Dom omladine Beograda
Makedonska 22, Beograd

Priprema: Studio Čavka (Nebojša Čović) nebojsac@eunet.yu

MARINA CVETAJEVA PACOLOVAC

(odlomci)

.....

Nežni zvuk lokota,
vunena mekota.
Čiftine odaje
aroma odaje.

Začinski opora,
surova kao Tora,
bezočna kao svaka
grimasa prejaka.

Ona svoje telo voli
(u šagrinskoj futroli
računaljka!) i ne krije
telesnost svoje materije.

Ona je gnjilež srži
i kao boljka prži.
Suština tela to nije –
već telesnost suštine.

Opak se širi miris,
bičuje kao ćiris.
Ne suština stvari
već stvar što krvari.

Ne suština dakle
– ni traga od nje!
Nikad me ne bi takle
arome podrumske

na gnjilo voće.
Al dašci sitosti prave!
Smradovi čistoće!
Oni me uvek smlave.

Ne miris, već zvuk!
Prasak prepune kese.
Draškanje somotske rese
i baldahina huk.

Izobilje pravo
i kada odiše
čistim najviše –
jeste prašnjavo.

To prašina nije
što se sprema
pa je posle nema:
ova se svakad krije

MARINA CVETAJEVA,
(1892-1941). Jedna je
Cvetajeva.

u plišu draperije.
Ako i na znoj vuče,
nije to isto:
lepo je, čisto.

Halapljiva to je mora
iz stepa dubine
što progoni horde,
i guta tajne njine.

To znoj je pritom
solidan, s žigom
skupštinske klupe
ne naše muke ljute.

Vidohvate!
Vidopade, vidolome, vidoslome!
Oči su tvoje graoraste,
oh, vidobrate!

Znoj bankarskog redengota!
Stoglavi dići ću hram
mirisu što je divota
i ujedno sramota
svega što znam.

Pogružen u vresište,
šta to skitnica ište?
Uronjeno u nebo čisto,
pitaj jato ždralova isto.

– To je on! – A posle njega?
– Opet on! – A iza još?
– On i on..
– Da se volimo onda!
Ovde – ne.
Tek iza horizonta.

Vidokruže!
Bezgraničja obođe!
„Sve duže“
kao rima ti dođe!

Hitronogi zeče,
što nas jednom tek preteče
da nas mamiš izdaleka –
večna u oku fleka.

Pa šta onda?
Bolje jezero nego vajat,
bolje vilovit nego bajat.
Ti misliš – bara žabokreka,
a ono – biljurni odar:
j e k a!
Jer, telo šta je? Sena sene!
Trajanje tela – šmrcaj penel!
Nirvana je svrha svega!
Blaženih se laćaj stega!

Spravljač si utvara
što javu rastva ra
ko vosak pečatni –
dalek od patnji!

Meraču čame!
Modrim po modrici,
kredom po tablici
množeći naše osame.

U carstvo slavolučno
stiže se samo – zvučno.
Jer ruku je malo, tek dve.
Trijumfa sprava je – oktava.

Lovče vidika!
Zaludna nije
sibirska bajka
o veću oči što pije.

Čujem, dakle postojim
(snovidim).
Višem smislu odgovara ton niži.
Najniži. Uzleće telo...

I – tišinu toči notno vrelo.
Teskobu val će odagnati.
Svako će negde kraljevati.
(U smrti...)

Suzu iz oka sažmi...
– Ove Indije radže smo – mi!

I svi pacovi
radže biše –
pre nego što se
utopiše.

Situacija je čista!
Ako je flautista –
futrola za sokola!
– Od srca ćemo mu dati
taj poklon papirnatil!

Jer ne žvaću samo krave,
i ljudi pljuvačku prave
(da je srce važno tako,
njega bi imao svako).

Od pljuvačke naše
pravimo papje-maše
(to je tečnost za večnost
koja pljuje slavuje,
čista, bez primesa).
– Bravo! Bravisimo!

– Rešenju smo bliže:
papir od riže!

Mada muzikant
nije prošao kao zet,
objavimo akt
(čovjek je opet)
našeg opredeljenja.
Čujmo zapis rešenja:

„Hameln nije carstvo duša,
muzikant ne prolazi za muža,
muzikant ne prolazi za zeta.
I zato mu ne sledi Greta.

U carstvu gde cene važe
predlažem zamenu pravu.
Nešto iz šarene laže:
f u t r o l u za sviralu.”

Osmeha muk.
Obrva luk.
To ćuti lav
mekotan sav.

Visok do neba,
iznad slova,
isprsio se
Lovac pacova:

„Svirač čuvaran nigda nije.
ne čuva u futroli
predmet što voli.

Mrzitelj navlaka
(smeta mu svaka)
on je nag i čist.

Lepoti čemu štit?
Nek se grdoba krije.

DRAGINJA RAMADANSKI
(Senta, 1953), prevodi
umetničku književnost.
Sa ruskog prevodila M.
Cvetajevu, M. Baškircovu,
F. Sologuba, V. Šklovskog, I.
Anenskog, N. Zabolockog,
J. Brodskog, M. Epštejna,
Vik. Jerofejeva, A. Genisa, P.
Krusanova i dr.

On se raduje
oklope kad zbacuje.
Prozuckao je instrument lepi?
Do srži ga rascepi!

Ne uši već sluh naš zacelo
primiće sudnji zvuk,
kad će da zbacu duh
poslednju navlaku: telo.

I biće šta bude –
nisu nam nužne trube.

Slepac vidi najjarče!
Frlu u paramparče!

U instrumentu je tama:
zvuk se krije u nama!

U grudima je, čuj,
smešten najlepší bruj!

Slavuj da čuva glas?
(Tri kapi, da bude jači?)
Navlaku zafrljači!
Ili nek krasi vas!

Većnici! Ne ustupam!
Kćer gradonačelnika! Čekam!”

Šapat munjevito krete:
– Zar je cena naše Grete
desetak bednih miševa?
Nek i ne sneva!

Nevidljiva je samo duša –
sve ostalo se – zbiva.
Ah, Greta nije kriva!

Prevod sa ruskog Draginja Ramadanski

MILENA ILIĆ (Beograd, 13. 11. 1978), u Beogradu sam završila osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirala sam književnost na Filološkom fakultetu. Pre dve godine završila sam školu filmske režije (Akademijski filmski centar, Studentski grad) i imam nekoliko pokušaja kratkih amaterskih filmova. Inače, film uopšte je ono što mi je posebno važno. Pored filmova važni su: tramvaji (pisanje, učenje, uživancija u njima), prijatelji, bend „Pulp“, penkalo, „Kinoteka“, ljudi i naravno klinci iz škole (u kojoj sam radila). Uživam da pravim sitnice od „Biolina“ i da eksperimentišem „Super 8“ kamerom. Ono što me opušta i pomaže da mislim su duge šetnje gradom.

MILENA ILIĆ SREĐIVANJE

Nije mogao ništa da radi
osim da crta đonom po trotoaru
broji koliko se puta zadrmaju
žice na troli
i gleda na sat.
Tih dana samo to.
Posle je pokušavao je da se seti kako se otvara kišobran
Navikavao se na bare na rukavu kaputa
Pomerao plus-minus na upaljaču
Sve to.
Onda je hranio vrapce
Vodio ih do prašine za kupanje
Povlačio selotejp: odlep-zalep
slušao to cvrčanje
pa pravio od toga muziku.
I pio kafu.
To stalno.
Ofarbao je bicikl
Prikačio na volan neko
fino narandžasto zvonce
I počeo ponovo da vozi.

„Mače oko“ na pedalama ispred mene. Propisno svetli i liči na veliku punjenu bombonu od pomorandže. Osim toga vidi se ogromna udobna kapuljača i oseća neplanirano dosadna moja šetnja preko mosta. Bicikl staje. Ovaj što je vrteo pedale navlači kapuljaču. Iz ranca vadi plastični bokal i keramičku šoljicu. Pa još jednu plastičnu. Pokušam da prođem ali on vešto sipa toplu kafu. Daje mi ovu finiju šolju i kaže takmičarski: „Ko će sporije da popije do kraja mosta?“. Srknem kafu. Gledam u crvene koščate prste pa u most. Skoro je ofarban i na mestima gde je bila rđa sada su nepravilne mrlje od narandžaste farbe ◆

CRTEŽ

Nešto kao polurasklopljeni stativ
Ocrtao se na zidu
Valjda je u tom pravcu padala kiša
Upala kroz prozor
I ispod na šperpločastom zidu trolejbusa
Počela da crta.

ZORICA CEROVIĆ

BETONSKI SAN

Neko je u mrak uneo vruć hleb
Silnim mirisom mrtvog bi dig'o
Ne ovde i ne noćas
Ne, u ovom betonskom snu.

Šta sanja neko kome je asfalt lomio štikle
Kome znoj miriše na savski mulj?
Šta sanja neko pogleda suženog
Na promer najširih ulica?

Sanja tišinu, a nema kud...

Pozajmi par zlatnih uvojaka
Nešto stada i dve-tri kike
Pozajmi tuđeg brata u vojsci
Pekmez od šljiva i vinograd.
Iznajmi nečiji debeli `lad
pa tu odsanja betonski san.

BLUZ JEDNE MLADE

Moj čovek je lep kao slika
I nosi se sam u svim ženskim novčanicima
Iz njih namiguje pohotno
Dok ona plaća burek i žutu kartu
za bilo gde samo sa njim.

Moj čovek je san moje majke
Kad me rađala
I kad sam čučeci propišala
Njega je sanjala kako mi beli veo sklanja.

Moj čovek zavrće sijalicu sam
I idol je mog mlađeg brata
On zna sve delove svakog auta
I dobio je popust kad me je izveo preko praga.

Moj čovek pije sa mojim ocem
I prati ga u stopu vešto
Otac tiho i bezbrižno likuje,
Njih dvojica imaju strašan plan.

Moj čovek se stidi kad kupuje cveće
Gleda u zemlju i kaže „Bilo koji“
A to da nije za bilo koju
Smeju da znaju samo on i Bog.

Mom čoveku još nisu porasli svi zubi
zato valjda i ne ujeda jako
Da se pred nepoznatima ne obruka
Ujeda samo one koje voli.

Jednom je plakao i on
I imao je samo jednu suzu
Sva su naša osećanja evakuisana
I kosa mi je dugo bila mokra.

Miriše na nekog ko dugo nije ljubio
Miriše na tugu i na plavo
Svojim toplim dlanom leći ohlađenu glavu
Moj čovek lepo priča i masno laže
Dok mu drugari puštaju balu
Ne marim mnogo, ja znam da moj čovek je – moj.

ZORICA CEROVIĆ, kada je Danilo, direktan potomak Novice Cerovića sišao sa Sinjajevine kao najstariji sin osmočlane porodice vodeći, kao devetogodišnjak, babu za ruku nije ni slutio da će u tom groznom Beogradu kroz 20 godina zvesti Jasminu sa Dorćola, nju čija su hrana, voda i vazduh bili asfalt.... E tu je 19. 07. 1979 počelo ovo moje... što zovemo život. Jedini sam produkt ovog „nespojivog spoja“ i nikada nisam osetila da tu još neko fali... Živela sam nekoliko dana bez imena jer kao svi normalni Srbi nisu mogli da se dogovore, dok jednog dana moj neprežaljeni deka Bogoljub nije presekao jednostavnom rečenicom: „Ako je rođena u zoru nek bude Zorica“. Jasmina me nije ničemu učila, od prvog našeg zajedničkog dana, samnom je pričala kao sa odraslom osobom i zahvaljujući njoj rano sam progovorila i prerano mnoge stvari počela da shvatam... što mi sada pravi probleme. Malo sam teže prohodala pošto me je Danilo pre prvog koraka stavio na leđa dorata – Lonžina, bivšeg šampiona-tadašnjeg ljubimca, a kad me spuštao stala sam u balegu a za takve ljude kažu, što se ispostavilo kao tačno, da se celog života neće odvajati od konja. Iako sam u školu prva tri razreda odlazila često direktno posle fajronta iz naše kafane u kojoj su majka i otac praktično živeli ne bi li nahranili nas i konje, osnovnu školu sam završila kao vukovac. A u ćošku te iste kafane je nastala i moja prva pesma, o jednom psu. Završila sam zubotehničku školu bojeći se da ću ostati bez `leba ukoliko poludim pa se udam pre okončanog fakulteta. Zahvalna sam mojoj razrednoj Tatjani Žigić koja me je učila srpskom jeziku i tolerisala moje većito kašnjenje na prve časove usled naslednog niskog pritiska. Kada sam se konačno dočepala filološkog fakulteta i srpske književnosti gde sam sada apsolvant i kao takva ne mogu da se pohvalim da sam pročitala puno pesama, čini mi se da sam ih više napisala. Ipak, volim Bodlera i Disa, njih sam u segmentima nalazila rondajući po maminim sveskama iz srednje bibliotekarske škole. Imam nekoliko prijatelja, uglavnom muških, koji se ne čude što ljubim svog psa u njušku i što ponekad neću ni sa kim da razgovaram nekoliko dana. Hvala im zbog toga. Trenutno volim Dragana, i kad me ljudi pitaju koliko je to ozbiljno, ja im kažem: „Nije – zato se i volimo“. Moje pesme me bude noću, vuku me za desnu ruku, u mraku ih zapisujem, a ujutru sam ponekad ponosna a ponekad nisam sigurna da li mi je neko podmetnuo tuđu misao da se samnom poigra. Dobila sam drugu nagradu na jednom Memorijalu i to je jedino takmičenje na kome sam učestvovala, jer se pesme ne takmiče – one nisu krive za naše sujete. Neću biti književni kritičar, a šta će od mene biti, Bog Sveti zna, no ja mu verujem pa se ne brinem.

ISPOD DESNE ŠAKE

Da bi duša bila prijatnija za oči,
obojim je ponekad u zeleno
posle toga čvrsto zažmurim
da ne vidim kad farba počne da blede.

To što je jednom hteo neko
i okliznuo se u prvoj bari
nije mi tužno i nije sveto.
On je pojeo zemljine oči greškom
pa se od toga nadimao večno.

Brinem samo za tu svoju zelenu dušu
umotanu u celofan da bude lepa.
Kad kopam da nađem zlato
kopam najviše nekoliko santimetara
i ako nema, onda ga nema...

Četiri prstena ispod desne šake
lažna su posvećenost.
To su mi bore od farbanja duše
i četiri puta levo i desno...
Koja, gle malera – nikud ne vode.

